

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders

Openbare besluitenlijst

Zaaknummer: 6436-2023

Medewerker	:	Marit Maglio-Rijke
Team	:	Maatschappelijke Ontwikkelingen
Datum	:	31 januari 2023
Portefeuillehouder	:	Wethouder H. Olthof

BIJLAGEN: Notitie scenario's toekomst Routenetwerken Salland: (Zaaknummer: 6457-2023)
AFSTEMMING MET ☒ Team Bedrijfsvoering (financiën)
☒ Actief openbaar ☐ Niet actief openbaar ☐ Actief openbaar, eerst contact met steller van deze adviesnota
ONDERWERP Toekomst Routenetwerken: Scenariokeuze toekomst Routenetwerken Salland

BESLUIT burgemeester en wethouders

1. In te stemmen met scenario 3, waarbij het totaal van de gemeentelijke bijdragen in de uitvoeringskosten voor Routenetwerken Salland structureel met 25% wordt verhoogd;
2. De benodigde structurele verhoging voor Olst-Wijhe met een bedrag van € 1.968, - als autonome ontwikkeling mee te nemen in de Kadernota 2024-2027.

SAMENVATTING

Onder de naam Routenetwerken Salland geven de gemeenten Deventer, Olst-Wijhe en Raalte uitvoering aan het beheer, onderhoud en doorontwikkelingen van het fiets- en wandelnetwerk, met bijbehorende informatievoorziening, in Salland. De gemeenten zijn hiervoor in 2019 een overeenkomst aangegaan, waarbij Raalte als dienstverlenende gemeente is aangemerkt. Doordat de kosten van materialen en de uitvoering van het onderhoud de afgelopen jaren sterk zijn gestegen, vallen de uitvoeringskosten structureel hoger uit en passen deze niet meer binnen het beschikbare budget waardoor er sprake is van een jaarlijks tekort.

Deze kostenontwikkeling was de aanleiding voor een verkenning van de toekomst op basis van 3 scenario's. Deze zijn voorbesproken met de betrokken gemeenten. Op basis daarvan wordt de keuze voor scenario 3: 'Toekomstbestendig inclusief doorontwikkeling routenetwerken' aan de gemeenten voorgelegd voor besluitvorming. In dit scenario wordt de gemeentelijke bijdrage in de uitvoeringskosten structureel met 25% verhoogd. Voor Olst-Wijhe betekent dit een structurele verhoging van de bijdrage met € 1.968, -. De jaarlijkse kosten komen daarmee op een totaal van € 16.014, - per jaar voor Olst-Wijhe.

Gelet op de gezamenlijke lijn met de andere gemeenten en gelet op de omvang van het bedrag wordt dit bedrag opgenomen als autonome ontwikkeling bij de Kadernota.

INLEIDING

Sinds 2019 bestaat Routenetwerken Salland als opvolger van de Recreatiegemeenschap Salland (RGS). De RGS was een organisatie op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen en kende bij de opheffing drie deelnemende gemeenten: Deventer, Olst-Wijhe en Raalte.

De RGS was verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de recreatieve fietspaden, het fietsknooppunten- en wandelnetwerk, kanostoepen en parkeer- en picknickplaatsen in de drie gemeenten en de passantenhavens in Wijhe.

De kosten van het beheer en onderhoud werden tot en met 2012 voor de helft gedekt door de deelnemers aan de RGS en voor de helft door de provincie Overijssel. Vanaf 2013 heeft de provincie deze structurele jaarlijkse subsidie beëindigd en komen de onderhoudskosten volledig ten laste van de gemeenten. Wel konden de gemeenten nog vier jaar lang gebruik maken van een financiële overgangsregeling.

Bij de opheffing van RGS per 1-1-2019 zijn alle eigendommen overgegaan naar de gemeenten, die vanaf dat moment het beheer en onderhoud zijn gaan uitvoeren.

Alleen voor de routenetwerken (fiets- en wandelnetwerk) was het belangrijk om het beheer en onderhoud onder te brengen bij één gezamenlijke beheersorganisatie en niet op te knippen in (losse) delen per gemeente.

Op basis van een overeenkomst is Routenetwerken Salland in het leven geroepen, waarbij Raalte de dienstverlenende gemeente is. Het onderhoud in het veld wordt uitgevoerd door Het Groenbedrijf (Deventer). Het jaarbudget voor de uitvoeringskosten is voor 2019 vastgesteld op € 60.000 met een indexering op basis van de jaarlijkse begrotingsindex van de gemeente Raalte. De overgang van RGS naar Routenetwerken Salland moest kostenneutraal gebeuren, dus er was toen geen ruimte om in te spelen op mogelijke toekomstige kostenontwikkelingen.

Doordat de kosten van materialen en het onderhoud de afgelopen jaren sterk zijn gestegen vallen de uitvoeringskosten structureel hoger dan het beschikbare budget, waardoor er jaarlijks een tekort ontstaat. Deze kostenontwikkeling was de aanleiding voor een verkenning van de toekomst op basis van 3 scenario's:

- *Scenario 1: Begrensd (huidig budget handhaven) - extra uitvoeringskosten 0%;*
- *Scenario 2: Op orde (huidig uitvoerings- en kwaliteitsniveau handhaven) - extra uitvoeringskosten 10%;*
- *Scenario 3: Toekomstbestendig (doorontwikkeling routenetwerken) - extra uitvoeringskosten 25%.*

Deze scenario's zijn in 2022 ambtelijk en met de portefeuillehouders besproken. Daarbij is er unaniem voor gekozen om scenario 3 voor besluitvorming aan te bieden aan de colleges en raden van drie gemeenten.

BEOOGD RESULTAAT

Blijven voldoen aan de doelstelling van de samenwerking, namelijk het in stand houden en doorontwikkelen van de routenetwerken in Salland. Belangrijk daarbij is dat wordt voldaan aan de kwaliteitswensen van consument op het gebied van bewegwijzering, digitale doorontwikkeling en routebeleving en waarbij het bedrijfsleven in staat wordt gesteld economische waarde te creëren

KADER

- Bestuursakkoord Olst-Wijhe Focus en Verbinding

ARGUMENTEN

Basisinfrastructuur

De routenetwerken zijn ontstaan vanuit toeristisch-recreatief oogpunt en ontwikkelen zich landelijk steeds meer tot een basisinfrastructuur die ook door onze eigen inwoners intensief gebruikt en hoog gewaardeerd wordt.

De routenetwerken dragen bij aan de beleving van ons landschap, aan een gezond, veilig en gelukkig leefklimaat in onze regio en ze brengen veel vrijwilligers op de been die initiatieven ontplooiën rondom de routenetwerken.

Fietsen en wandelen zijn de meest populaire vrijetijdsbesteding en voor de komende jaren wordt een sterke groei verwacht, mede door de e-bike en toenemende aandacht voor gezondheid en vitaliteit.

Ook de doelgroep ontwikkelt zich: meer vrije tijd, meer actieve ouderen, toenemende behoefte aan kwaliteit en beleving, meer aandacht voor gezond bewegen, ook voor mensen met beperkingen.

Bestuursakkoord

Olst-Wijhe presenteert zich in het bestuursakkoord als een groene, eigenzinnige woongemeente aan de IJssel tussen de Hanzesteden Zwolle en Deventer en twee Nationale Parken Veluwe en Sallandse Heuvelrug. Olst-Wijhe wordt gekenmerkt door groen, ruimte, rust en sociale cohesie (naoberschap). Een prachtige gemeente om te wonen, te werken en te recreëren.

De inzet op routenetwerken kan gezien worden als een relevante recreatieve voorziening voor Olst-Wijhe. Goed wonen betekent ook dat er ook voldoende aandacht dient te zijn voor goed recreëren. Recreatie brengt mensen samen, biedt inwoners plezier en vertier, maakt het mogelijk om te ontspannen en tot rust te komen (in de natuur) en zorgt voor draagvlak van voorzieningen.

Olst-Wijhe biedt deze recreatieve mogelijkheid ook voor bezoekers uit naastgelegen gemeenten en regio's, maar ook aan de toeristen van elders uit het land en zelfs het buitenland. Uitgangspunt is echter dat wordt ingezet op recreatieve faciliteiten passend bij de behoeften van inwoners/ recreanten. Ook in de heroverweging van 2021 is ervoor gekozen om toeristische ambities af te schalen en er met name op in te zetten om aantrekkelijk te zijn voor eigen inwoners en de mensen die vanuit de stad op zoek zijn naar groen en de natuur. Het verschil tussen een recreant en toerist kan als volgt gedefinieerd worden: toerist: Een toerist is een bezoeker die één of meer nachten op de bestemming heeft doorgebracht. Recreatie: Met recreatie worden alle activiteiten (wel buitenshuis) bedoeld die iemand in de vrije tijd uitvoert

Salland is bij uitstek wandel- en fietsregio

Salland (en dus Olst-Wijhe) presenteert zich als een fiets- en wandelregio/gemeente. Wanneer we dit blijvend willen zijn, dan moet de route infrastructuur ook op orde zijn.

Belangrijk voor economie en samenleving

De routenetwerken in Overijssel behoren tot de beste van Nederland. Deze positie kan alleen worden behouden als er blijvend geïnvesteerd wordt. De routenetwerken zijn veel meer dan alleen routes en zijn van groot belang de lokale en regionale economie en de samenleving. Het fiets- en wandelnetwerk wordt ook erg gewaardeerd door de vrijetijdsondernemers. Zij hechten veel waarde aan de routenetwerken, die belangrijk zijn voor hun bezoekers.

Kosten in balans zijn met de realisatie van de uitvoering

Belangrijk hierbij is dat de beschikbare middelen rechtstreeks worden ingezet voor de uitvoering van onderhoud en de doorontwikkeling van de routenetwerken. Extra geld levert dus ook extra resultaat. Dat betekent ook dat een eventueel overschot aan middelen in reserve wordt gehouden of terug zal vloeien naar de gemeenten op basis van artikel 8 van de samenwerkingsovereenkomst.

DRAAGVLAK

Aan de voorkant is ambtelijk en bestuurlijk overleg geweest tussen de gemeente Deventer, Raalte en Olst-Wijhe.

DUURZAAMHEID

Wandelen en fietsen zijn laagdrempelige vormen van bewegen met een zeer lage milieubelasting en dragen bij aan de gezondheid en vitaliteit van onze inwoners.

RISICO'S (financieel/juridisch)

- *Alle drie gemeenten moeten overeenkomstig besluiten*

In artikel 7 van de samenwerkingsovereenkomst is de gemeentelijke bijdrage en verdeelsleutel opgenomen. Wijziging van de bijdrage moet door alle deelnemers worden goedgekeurd.

FINANCIËLE CONSEQUENTIES

In het vierjarig bestaan van Routenetwerken Salland is gebleken dat de uitvoeringskosten structureel hoger uitvallen dan het beschikbare budget, waardoor er jaarlijks een tekort ontstaat.

Om aan de kwaliteitswensen van de gebruikers van de routenetwerken te blijven voldoen moet de gemeenteraad bij de meerjarenbegroting vanaf 2024 structureel extra financiële middelen beschikbaar stellen.

Bij de start van Routenetwerken Salland in 2019 is het jaarbudget vastgesteld op € 105.000, waarvan € 45.000 voor personeelskosten en € 60.000 als budget voor uitvoering van het onderhoud en de doorontwikkeling. Hierop is een indexering van toepassing op basis van de jaarlijkse begrotingsindex van de gemeente Raalte.

Het uitvoeringsbudget in het jaar 2022 bedroeg € 62.418 en de verdeelsleutel wordt jaarlijks bepaald op basis van inwoneraantal. In 2022 was de verdeling: Deventer 64,3%, Raalte 24% en Olst-Wijhe 11,7%.

Bij de nul variant (scenario 2; handhaven huidig uitvoerings- en kwaliteitsniveau) bedragen de uitvoeringskosten in 2024 naar verwachting € 67.505. In het toekomstbestendige scenario (scenario 3) bedragen in 2024 de uitvoeringskosten € 84.381.

Het totaal van uitvoeringskosten én personeelskosten is in 2024 dan als volgt:

	2024 – nul variant		2024 - Scenario 3	
uitvoering	€	67.505	€	84.381
personeel	€	52.991	€	52.991
	€	120.496	€	137.373

Het totaal van de bijdrage per gemeente (uitvoeringskosten én personeelskosten) is in 2024 dan als volgt:

	2024 – nul variant		2024 - Scenario 3	
Deventer	€	77.447	€	88.294
Raalte	€	29.003	€	33.065
Olst-Wijhe	€	14.046	€	16.014
Totaal	€	120.496	€	137.373

AANPAK/UITVOERING

Bij instemming van de gemeentebesturen van de drie betrokken gemeenten zal het voorstel worden aangeboden aan de gemeenteraden om de extra financiële middelen structureel jaarlijks beschikbaar te stellen bij de begroting 2024 en daaropvolgende jaren.